

BIDDY YOUELL, Northern School Çocuk ve Ergen Psikoterapisi eğitim programı başkanı aynı zamanda Tavistock Kliniği, Çocuk ve Ergen Psikoterapisi danışmanlarındandır. Mesleki kariyerinde daha önce öğretmen olan Youell, uzun yıllar öğretmenler ve eğitim alanında çalışan diğer uzmanlar için düzenlenen Tavistock seminerlerini organize etmiştir. Bidy Youell, psikanalitik düşüncenin klinik dışı uygulamalarının ve psikanalitik gözlem çalışmalarının önde gelen savunucularındandır.

DÜŞ/DÜŞÜN 45

ÖĞRENME İLİŞKİLERİ

Eğitimde Psikanalitik Düşünce

BIDDY YOUELL

Hamish Canham'ın katkıları ile.

Çeviri Editörleri : Göver Kazancıoğlu, Alper Şahin

Türkçesi : Erkan Uğuzalp, Evrem Tilki, Alper Şahin

BAĞLAM

Bağlam Yayınları 413
Düş/Düşün Dizisi 45
ISBN 978-605-9911-07-8
Düş/Düşün Dizisi Editörü: Ayça Gürdal Küey

Biddy Youell
Özgün Adı: The Learning Relationship
Psychoanalytic Thinking in Education
Öğrenme İlişkileri
Eğitimde Psikanalitik Düşünce

© Bağlam Yayıncılık
© Biddy Youell 2006

Chapters 1 and 4 © 2006 by the Estate of Hamish Canham
This title was originally published by Karnac Books Ltd. and later acquired by
Taylor&Francis Group.

Yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla Blackbird Literary
Agency'den alınmıştır.

Birinci Basım: Şubat 2015
İkinci Basım: Mayıs 2021
Kitap Tasarımı: Canan Suner
Kapak Fotoğrafı: Mehmet Ali Kalacı
Baskı: Avcı Ofset
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi No: 6/13 Topkapı/İstanbul

Yayınevi Sertifika Numarası: 44685
Matbaa Sertifika Numarası: 45259

BAĞLAM YAYINCILIK Hobyar Mah. Narlıbahçe Sok. No: 9/3 Çağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 513 59 68 / 244 41 60 Tel-Faks: (0212) 243 17 27
Web: www.baglam.com e-mail: baglam@baglam.com

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZ / Bidy YOUELL..... 9

GİRİŞ..... 11

Birinci Bölüm

“BEBEKLER NEREDEN GELİR?”

“NEDEN ÇOCUKLAR ÖĞRENMEK İSTERLER?” / Hamish CANHAM.... 17

Psikanalizin öğrenme kuramı - Bilme Dürtüsü 20

Bebeklikte öğrenme 27

Öğrenmedeki zorluklar 30

İkinci Bölüm

KURAMSAL BİR GENEL BAKIŞ:

PSİKANALİTİK KAVRAMLAR VE UYGULAMALARA GİRİŞ 33

Öğrenme ve kaygı arasındaki ilişki..... 33

Kaygıya karşı savunmalar..... 39

Travma, yoksunluk ve taciz..... 41

Kapsayıcı olarak öğretmen ve okul 42

Bölme: idealleştirme ve aşağılama..... 44

Kaygıya karşı savunmalar..... 45

Karşı aktarım 46

Aktarım 46

Roller ve sınırlar..... 48

Üçüncü Bölüm

OYUN, OYUNBAZLIK VE ÖĞRENME 50

Öğrenme ve kaygı arasındaki ilişki..... 50

Oyunda bastırılmışlık 59

Tek başlarına oynayamayan çocuklar..... 59

Sadece tek başlarına oynayan çocuklar 59

Yapışkan oyun 60

Somut oyun: simgeleştirmede başarısızlıklar..... 61

Yapbozlar ve bilgisayar oyunları..... 62

Paylaşamayan çocuklar	62
Simgesel oyun, canlandırma ve "derinlemesine çalışma"	63
Özet	65
Dördüncü Bölüm	
GİZİL DÖNEM	66
Gizil dönem: Genel bakış	67
Erken gizil dönem.....	70
Orta gizil dönem.....	73
Geç gizil dönem	75
Gizil dönem başarısızlıkları	77
Gizil dönemde zihinsel durum.....	79
Beşinci Bölüm	
ERGENLİK	80
Ergenlik ve eğitim	84
Ortaokula geçiş	85
Ergenler, ebeveynler ve okullar	88
Aile kümelenmesi.....	89
Genç ergenlik	90
Altıncı Bölüm	
BAŞLANGIÇLAR, SONLAR VE GEÇİŞ ZAMANLARI.....	92
Klinik örnekler	93
Başlangıçlar.....	98
Temel geçişler.....	99
Daha küçük geçişler.....	99
Devamlılık.....	100
Sonlanmalar.....	103
Yedinci Bölüm	
DAVRANIŞI ANLAMAK:	
SINIFTA İÇGÖRÜ VE GÖZLEMİN DEĞERİ.....	108
Gözlem	108
Süreç tartışması	109
Gözlem ve içgörü.....	111

Tartışma	118
Özet.....	119
Sekizinci Bölüm	
ÖZEL EĞİTİM GEREKSİNİMLERİ.....	121
Zihinsel ve fiziksel engelli çocuklar	122
İşbirliğiyle çalışmak.....	122
Çiftedeğerlilik	123
Engelli olmanın anlamı	125
İkincil engel	126
Engelle uzlaşmak.....	127
Gelişimsel dönemler	129
Ebeveynlerle ilişkiler.....	130
Diğer “özel gereksinim” çalışmalarına uygulamalar.....	131
Dokuzuncu Bölüm	
OKULDAKİ GRUPTİNAMİKLERİ.....	134
Psikanalitik kuram ve gruplar	138
Çalışma grupları ve temel varsayımlar	139
Değerlik (Valans).....	140
Kurallar	141
Paranoyak kurallar	143
Günah keçisi yaratmak	145
Okullarda grup çalışması	147
Grupun boyutu.....	148
Öğretmenler odasındaki grup dinamikleri	150
Onuncu Bölüm	
YANSITMALI SÜREÇLER: ÇETELER, ZORBALIK VE İRKÇILIK....	151
Gruplar ve çeteler.....	151
İç dünya ve çeteci ruh hali	153
Zorbalar ve kurbanlar	154
Çeteci ruh halinin kökenleri	155
Haset ve zorba	158
İrkçılık	159
İrkçi birey.....	160

Farklılık ve değişim korkusu	161
Bütüncül-okul politikaları.....	163
On Birinci Bölüm	
AİLELER VE OKULLAR.....	165
Bir grup olarak aile.....	165
Çekirdek aile.....	166
Aile ve okul	172
Anne baba ile ortaklık	175
On İkinci Bölüm	
DEĞERLENDİRME VE DENETLEME.....	179
Gözlenmek ve değerlendirilmek.....	181
Değerlendirme süresince işleyen savunma mekanizmaları	184
Değerlendirmenin olumlu tarafları.....	185
SAT (Standart Başarı Testleri)	186
Puan cetvelleri	189
Denetimler.....	190
Akran değerlendirilmesi	191
Tekrarlayan başarısızlığın etkileri	193
Yazılı sunumlar	195
Sınav Kaygısı	197
Özet.....	197
On Üçüncü Bölüm	
DAHİL ETME, DIŞLAMA VE KENDİNİ-DIŞLAMA	198
Okuldan kaçma	199
Dış etkenler	200
İç etmenler	201
Örnekler	203
Yemek, kapsamak ve öğrenmek.....	211
Özet.....	212
KAYNAKÇA.....	213
DİZİN.....	217

TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZ

Kitabımın Türkçe'ye çevrildiğini bilmekten ve bu çeviriye ön-söz yazmaktan büyük bir onur duyuyorum. Bunun öğretmenlere ve eğitim alanının diğer çalışanlarına yararlı olacağını umarım.

Kitap otuz yıldan uzun bir süredir Londra'daki Tavistock Kliniği'nde eğitimcilere verilen kursların ders notlarına dayanmaktadır. Ders konferansları her zaman konuşmacının deneyimlerini ve uğraşlarını yansıtırlar. Kaçınılmaz olarak burada yer alan bölümler benim ilkokul, ortaokul ve özel eğitim okullarındaki deneyimlerimi kapsamaktadır. Ayrıca kitapta yer alan iki bölüm kaybettiğim meslektaşım ve arkadaşım Hamish Canham'ın konuşmalarına dayanmaktadır.

Kitabın ismi olan “Öğrenme İlişkileri” öğretme ve öğrenmede merkezi bir yere sahip olan kişilerarası ilişki kavramına duyulan inancı yansıtmaktadır. Çocuğun anne babası ve daha geniş aile çevresi ile ilişkisinin desteklediği ilk öğrenme deneyimleri sonradan öğretmenlerle daha resmi eğitimlerde kurulacak ilişkilerin de temellerini oluşturur. Gerçek bir eğitim veren kurumları içinde öğrenci ve öğretmenlerin arasındaki ilişkileri bilişsel anlama ve becerilerin geliştirilmesi kadar duygusal deneyimlerin de üretken ve yaratıcı olması için kritik öneme sahiptir.

Kitap, sıradan bir deyişle “yeterince iyi” şartlarda, çocuğun ailesi tarafından büyütülürken ilk içselleştirilen deneyimlerde neler olduğunun ve bu sürecin örgün eğitim sırasında nasıl ilerlediğinin izini sürer. Aynı zamanda yoksun aile şartlarındaki çocuklar için öğretmenlerin ve okulun nasıl da yaşamsal bir görevi olduğuna dair bazı düşünceler ortaya koyar. Ekonomik

durgunluktan, politik kargaşadan ya da kişisel örselenmeden olsun, aileler ve topluluklar baskı altında olduğunda, öğretmenle olan onarıcı ve gelişimsel ilişkinin potansiyeli küçümsenemez.

Bu kitap psikanalitik kurama dayanmakta olup kurumsal, toplumsal ve politik bağlam her ne kadar sürekli değişim içinde olsa da, kişilerarası ve bilinçdışı dinamiklerin ne denli önemli olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır. Burada tanıtılan psikanalitik kavramlar farklı kültürler, diller, ülkeler, eğitim sistemleri ve kuşaklar tarafından kullanılabilir. Bunları anlamlı ve kullanışlı bir şekilde uygulamaya koymak, kendi içinde yoğun bir mücadele ve öğrenme deneyimi olacaktır.

Biddy YUELL

GİRİŞ

Bu eser, Tavistock'da "Öğrenme ve Öğretmede Duygusal Etkiler: Eğitimin Danışmanlık Yönü" adı altında verilen derslerdeki konuşma notlarının bir araya getirilmesinden oluşmaktadır. Bu dersler, o zamanlar Tavistock Kliniği Çocuk Psikoterapisi Eğitimi Bölüm başkanı olan Martha Harris ile eğitimci ve yazar olan eşi Roland Harris tarafından başlatılmıştı, öğretmenler ve eğitim alanında çalışanlar için otuz yıldan fazla bir zamandır devam etmektedir. Bu klinik düşünceyle eğitim kuramı ve uygulaması uzmanlığı arasındaki ortaklık, güntümüze kadar gelmekte, çocuk terapistleri ve eğitimcilerin birlikte yakın bir çalışma içinde olmalarını sağlamaktadır.

Bu dersin temelini oluşturan fikirler ilk olarak Isca Salzberger-Wittenberg, Gianna Henry ve Elsie Osborne tarafından 1983'de yayımlanan *The Emotional Experience of Learning and Teaching*¹ (Öğrenmenin ve Öğretmenin Duygusal Deneyimi), isimli hâlâ değerli ve temel bir metin olan kitaba dayanmaktadır. Öğrenme İlişkileri isimli bu yeni çalışma benzer bazı konuları yeniden ele alırken uygulamalı psikanaliz düşüncesini de Eğitim alanına taşımayı amaçlamaktadır. Bu kitabı oluşturan fikir, Hamish Canham ve ben, dersi ortak olarak düzenleyen eğitimciler olduğumuzda ortaya çıktı. Yeni çocuk terapisti unvanını almış olan Hamish ve ben, psikanalitik fikirleri klinik alandan olmayan meslektaşlarımıza aktarmak gibi ortak bir ilgiyi paylaşıyorduk. O'nun geçmişi kurumsal sosyal hizmet uzmanlığına dayanırken

¹ I. Salzberger-Wittenberg, G. Henry, & E. Osborne, *The Emotional Experience of Teaching and Learning*, Routledge & Kegan Paul, London, 1983.